

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่ในประเทศมาช่วยพัฒนา ทรัพยากรที่สำคัญยิ่งก็คือ มนุษย์ จะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้รุ่งเรืองได้ การที่มนุษย์จะเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพได้ต้องอาศัยการศึกษา การให้การศึกษาอย่างถูกต้องและมีคุณภาพจะช่วยให้มนุษย์มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และพัฒนาประเทศในที่สุด ดังที่ จอห์นดีวอี้ (John Dewey 1916) กล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นภารกิจของสังคม การศึกษาสังคมจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การศึกษาจะก้าวหน้าก็เพราะสังคม และสังคมจะเจริญก็เพราะการศึกษา ทั้งสองอย่างต่างก็เกี่ยวพันซึ่งกันและกัน

จอห์น ดับบลิว แฮนสัน และโคล เอส เบรมแบค (John W. Hamsan and Cole S. Brembaak 1966 : 14) มีความเห็นว่า การศึกษาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาค่านิยมทัศนคติ และทักษะใหม่ ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคม และสามารถเอาชนะความล้าหลังทางสังคมและเศรษฐกิจได้ การศึกษาจึงเป็นพาหนะแห่งการพัฒนามวลคนและประเทศชาติ

ก่อ สวัสดิพิบูลย์ (2521 : 35) กล่าวว่า เพื่อให้การพัฒนาประเทศส่งผลยืนยาว สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงและมุ่งพัฒนาเป็นประการแรกคือ "คุณภาพของคน" ทั้งนี้เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ ถ้าสามารถพัฒนาคนในประเทศให้มีคุณภาพแล้วก็จะวิวัฒนาการสืบทอดไปสู่รุ่นลูกหลานได้ ปัจจัยที่จะช่วยให้คนมีคุณภาพดีนั้นก็คือ การศึกษา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามวลคนทั้งทางด้านจิตใจ นิสัยและคุณสมบัติอย่างอื่น ๆ กระบวนการศึกษาเป็นเพียงเครื่องมือที่คนรุ่นหนึ่งให้แก่คนอีกรุ่นหนึ่ง เครื่องมือถ้าไม่นำไปใช้ก็ไม่เกิดประโยชน์อันใด นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นเครื่องมืออันสำคัญของรัฐในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพลเมือง เพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงของรัฐตามที่รัฐต้องการ ทั้งในด้านสังคม

วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง (ภิญโญ สาธร 2521 : 18) ฉะนั้นจึงถือได้ว่าการศึกษาคือ เครื่องมือในการยกคุณภาพของพลเมือง ทำให้พลเมืองมองเห็นแนวทางในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

ปัจจุบันนี้ การศึกษาได้พัฒนาไปไกลและมีความหลากหลาย เพื่อสนองตอบปรัชญาที่ว่า การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ซึ่งบางครั้งก็ไม่จำเป็นต้องศึกษาเพื่อปริญญา หรือ วุฒิบัตรใด ๆ แต่ศึกษาเพื่อความรู้ในอันที่จะนำกลับมาพัฒนาคุณค่าแห่งชีวิตและหน้าที่การงานให้ประสบความสำเร็จยิ่ง ๆ ขึ้นไป (สายหยุด จำปาทอง : 2529) ระบบการศึกษาแบบดั้งเดิมที่ได้จัดขึ้นในประเทศไทยก็คือ การจัดการศึกษาแบบปิด โดยมีการศึกษาเฉพาะในสถานศึกษาและห้องเรียน รวมถึงช่วงเวลาการเรียนการสอนจะอยู่ในระหว่างเวลาราชการ ผู้ที่จะเข้าศึกษาเข้าชั้นเรียนมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 80% ของเวลาเรียนตลอดเทอม จึงจะมีสิทธิเข้าทดสอบวัดผลในระบบการศึกษาเช่นนี้ได้ทำลายโอกาสศึกษาของคนที่ไม่พร้อมที่จะเรียนเต็มเวลา ซึ่งอาจจะมาจากความยากจน เหตุผลทางสังคม หรืออื่น ๆ โดยที่เราไม่มีโอกาสเลือก อาจถือได้ว่าเป็นความล้มเหลวในการจัดการศึกษายุคก่อน (กรมวิชาการ : 2510) การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งแต่เดิมยึดถือปรัชญาเก่าคือ จัดการศึกษาในระบบปิดเป็นส่วนใหญ่ จนกระทั่งถึงยุคทองของการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่แท้จริง นั่นคือ การเปิดสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปี พ.ศ.2514 จัดการสอนแบบเปิดแต่มีชั้นเรียนบางส่วนแบบมหาวิทยาลัยปิด และไม่บังคับเข้าชั้นเรียนหรือเช็คเวลาเรียนนับได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ค่อนข้างจะชัดเจนมาก จากภารกิจด้านของมหาวิทยาลัยรามคำแหงก็ส่งผลให้มหาวิทยาลัยปิดทั้งหลายได้รับสภาพตัวเอง เปิดสอนในสาขาวิชาต่อเนื่องและจัดการเรียนการสอนในภาคนอกเวลาทำารปกติ นับได้ว่าเป็นการสนองตอบทางการศึกษารูปแบบใหม่รูปแบบหนึ่งในอันที่จะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคมไทยให้ได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติมเมื่อพร้อม (วารสารการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 42-48)

สถาบันการศึกษาอีกแห่งหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับของสังคมว่าได้ผลิตคนเพื่อพัฒนาคุณภาพแห่งชีวิตแก่คนในสังคมไม่น้อย นั่นก็คือ วิทยาลัยครู สังกัดกรมการฝึกหัดครู โดยความคิดดั้งเดิมก็เพียงผลิตครูให้สนองตอบต่อการเจริญเติบโตทางการศึกษา เพื่อบรรจุไปเป็นผู้สอนในโรงเรียนต่าง ๆ เท่านั้น ต่อมาปี พ.ศ.2514 กรมการฝึกหัดครูได้อนุมัติให้วิทยาลัยครูเปิดสอนหลักสูตรภาคค่ำ โดยใช้หลักสูตรภาคปกติ แต่จัดสอนนอกเวลาราชการ เพื่อสนองตอบความขาดแคลนครู ในช่วงแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2-3 (กรมการฝึกหัดครู : 2522) ในการจัดการศึกษาภาค-
 คำครั้งนี้ ได้มีการพัฒนาบุคลากรในทุก ๆ สาขาไปเป็นจำนวนมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาครู
 ทำให้ปริมาณครูล้นตลาด เกิดความต้องการของสถานศึกษาที่จะรับครู เข้ามารับราชการสอน ทำให้
 โครงการการศึกษาภาคคำ ได้รับ เปลี่ยนมาเป็นโครงการการศึกษาและฝึกอบรมครูและบุคลากรทาง
 การศึกษาประจำการ (กรมการฝึกหัดครู 2524 : 1-50) การปรับเปลี่ยนครั้งนี้ได้ลดขอบเขตการ
 พัฒนาคนให้แคบเข้ามา โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพของครูประจำการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
 เป็นการเฉพาะเจาะจงเพื่อสนองตอบต่อปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2522-2525 ที่ว่า
 สถาบันการศึกษาของกรมการฝึกหัดครูได้ผลิตบุคลากรเกินความต้องการ ทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน
 อันส่งผลกระทบต่อบรรยากาศทางการ เมืองในขณะนั้นด้วย

เมื่อ พ.ศ. 2527 วิทยาลัยครูได้มีการปรับเปลี่ยนแปลงทิศทางใหม่ที่ยอมรับปรัชญาการ-
 ศึกษาเดิม คือ การจัดการศึกษาเพื่อชีวิตที่ยาวนานและกว้างไกล พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ.
 2518 ได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลายมาตราและในมาตรา 5 ได้เปิดโอกาสให้วิทยาลัยครูเปิด
 สอนวิชาการอื่น นั่นก็หมายความว่า วิทยาลัยครูสามารถสอนวิชาที่นอกเหนือจากวิชาครูได้โดยกว้าง
 ขวาง (กรมการฝึกหัดครู : 2527) ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของอุดมศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้อง
 มีการเรียนการสอน การวิจัยในสภาพหลากหลาย และให้บริการสังคม โดยจัดการศึกษาในสาย
 ศิลปศาสตร์และสายวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น ซึ่งวิทยาลัยครูได้จัดการสอนทั้งในภาคปกติและภาคนอก เวลา
 ควบคู่กันไป

ในการจัดการศึกษานอกเวลานั้น ทางกรมการฝึกหัดครูได้จัดแนวทางการให้การฝึกอบรม
 แตกต่างไปจากเดิมมาก ซึ่งเดิมที่เดียวจัดการศึกษาภาคนอกเวลาเพื่อคนทั่วไปไม่จำกัด (การสอน
 ภาคคำ) และได้พัฒนาปรับเปลี่ยนมาเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคน เฉพาะกลุ่มการศึกษา คือครูและ
 บุคลากรทางการศึกษา (โครงการอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษา หรือ อคป.) แต่
 ในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการหรือ กศ.บป. ซึ่งจัดอยู่ในปัจจุบันมุ่งเป็นการให้
 การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนโดยตรงนั่นก็คือ การสนองตอบผู้ที่ขาดโอกาสในการศึกษาหรือต้อง
 การที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตลอดจนการให้ประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อนำเอาไปพัฒนาการงานใน
 หน้าที่ที่ได้รับผิดชอบให้ก้าวหน้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไปอีก (กรมการฝึกหัดครู : 2529)

ในฐานะที่คณะวิชาวิทยาการจัดการ ซึ่งเป็นคณะที่เปิดสอนวิชาการอื่นตามพระราชบัญญัติ วิทยาลัยครู ฉบับ พ.ศ.2527 โดยทำการสอนหลักสูตรการจัดการทั่วไป ตามหลักสูตรสภาการศึกษา- ศึกษาศึกษา พ.ศ.2528-2529 เนื่องด้วยเป็นสาขาวิชาใหม่ไม่เคยจัดให้มีการเรียนการสอนในสถาบัน การศึกษาคณะศึกษามาก่อน จึงเป็นจุดที่น่าสนใจว่า โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการใน หลักสูตรการจัดการทั่วไป ได้สนองตอบต่อความต้องการในการพัฒนาคุณภาพของคนเพียงไรหรือไม่ ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรของกรมการศึกษาศึกษา ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมวิทยฐานะ บุคลากรประจำการ จึงได้เลือกศึกษาติดตามผลการใช้หลักสูตรการจัดการทั่วไปว่ามีประโยชน์ต่อ ผู้เรียนมากน้อยเพียงไร และควรจะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ผู้วิจัยเชื่อว่า ข้อมูลที่ได้รับจะเป็น ประโยชน์ต่อสถาบัน เพื่อพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน และการผลิตบัณฑิตวิชาเอกการจัดการ ทั่วไป เพื่อพัฒนาคนและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพการทำงานของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการ ทั่วไปสำหรับบุคลากรประจำการของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตร การจัดการทั่ว ไปด้วยสำหรับบุคลากรประจำการ และการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา และ หลักสูตรการจัดการทั่วไปสำหรับบุคลากรประจำการของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการจัดการทั่วไปสำหรับบุคลากรประจำการ ของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้คือ

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการจัดการทั่วไปสำหรับบุคลากร ประจำการ เฉพาะในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต และวิทยาลัยครูพระนคร ส่วนวิทยาลัยครูธนบุรีและ วิทยาลัยครูจันทบุรี เกษมยังไม่มีการเปิดสอน

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา เบื้องต้นของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรการจัดการทั่วไปของมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ รุ่นปีการศึกษา 2530-2531 จำนวน 712 คน โดยเป็นความคิดเห็นที่ได้จากการประเมินตามมาตราประเมินค่า (Rating Scale)

3. การวิจัยครั้งนี้ไม่วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและงบประมาณที่ใช้ในโครงการ

4. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาติดตามผลข้อมูลและความคิดเห็นในด้านต่อไปนี้

4.1 สถานภาพการทำงานที่เกี่ยวกับสถานที่ทำงาน ตำแหน่งงาน วุฒิเดิม ประสบการณ์การทำงาน การเปลี่ยนงาน และปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

4.2 ความเหมาะสมของหลักสูตรวิชาเอกการจัดการทั่วไป ประกอบด้วย

- ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
- ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา
- ความเหมาะสมของผู้สอน
- ความเหมาะสมในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
- ความเหมาะสมของสื่อการเรียนการสอนและบริการต่าง ๆ
- ความเหมาะสมของแหล่งค้นคว้าตำราเอกสารต่าง ๆ
- ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติการ
- การจัดหลักสูตรโดยทั่วไป

4.3 การนำความรู้และประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงาน

- ทมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป
- ทมวดวิชาเฉพาะด้าน
- ทมวดวิชาเลือกเสรี

4.4 ข้อเสนอแนะและการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการทั่วไป

- ด้านจุดมุ่งหมาย
- ด้านเนื้อหาวิชา
- การเพิ่มและตัดรายวิชาและจำนวนหน่วยกิตของแต่ละวิชา
- แนวทางหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร

4.5 การประเมินผลความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการทั่วไป และหลักสูตรการจัดการทั่วไปสำหรับบุคลากรประจำการ

- ด้านการบริหารงาน การปฏิบัติงาน และคุณสมบัติเฉพาะตัว

- หลักสูตรที่ควรจัดอบรม

ค่านิยมที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนา หมายถึง การหาแนวทางเพื่อช่วยปรับปรุงแก้ไข เปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้เจริญงอกงามไปสู่ทิศทางที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ หมายถึง โครงการที่สภาการฝึกหัดครู ออกระเบียบให้วิทยาลัยครูจัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรประจำการสามารถเข้าศึกษาอบรมได้ โดยไม่กระทบกระเทือนการสอนและการทำงานในหน้าที่ปกติ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพ สถานภาพ และวิทยฐานะของบุคลากรประจำการให้สูงขึ้น โดยวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินโครงการ มักเรียกย่อ ๆ ว่า "โครงการ กศ.บป."

หลักสูตรการจัดการทั่วไป หมายถึง หลักสูตรวิชาเอกการจัดการทั่วไป ของคณะวิชา วิทยาการจัดการ ระดับปริญญาตรี 2 ปีหลัง จำนวนหน่วยกิต 76 หน่วยกิต ซึ่งสภาการฝึกหัดครู อนุมัติให้จัด โดยวิทยาลัยครู สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ หมายถึง กลุ่มวิทยาลัยครูซึ่งมีเขตที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูพระนคร และวิทยาลัยครูจันทระเกษม

สถานภาพการทำงาน หมายถึง สถานที่ทำงาน ลักษณะงาน ตำแหน่งงาน วุฒิเดิม ประสบการณ์การทำงาน การเปลี่ยนงาน สาเหตุการเปลี่ยนงาน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

ผู้เรียน หมายถึง บุคลากรประจำการที่เข้าศึกษาและกำลังศึกษาในวิทยาลัยครูของ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ระดับปริญญาตรี 2 ปีหลัง

ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการทั่วไป จาก โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ตามหลักสูตรสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2528-2529 ของสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2530-2531

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง หัวหน้าเบื้องต้นของหน่วยงานที่ผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตร การจัดการทั่วไปจากโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการปฏิบัติงานอยู่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การทำงานของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการทั่วไปสำหรับบุคลากรประจำการของสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์
2. จะได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรวิชาเอกการจัดการทั่วไปสำหรับบุคลากรของสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ความต้องการใช้ผู้สำเร็จการศึกษาในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการผลิตบุคลากรประจำการผู้สำเร็จการศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เรียนในโครงการจัดการศึกษาหลักสูตรการจัดการทั่วไป สำหรับบุคลากรประจำการ ปีการศึกษา 2531 จำนวน 540 คน ผู้สำเร็จการศึกษาที่สำเร็จจากโครงการในปีการศึกษา 2530-2531 จำนวน 712 คน และผู้บังคับบัญชาเบื้องต้นของผู้สำเร็จการศึกษาที่สำเร็จในปีการศึกษา 2530-2531 จำนวน 712 คน และทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อทำการศึกษา มีจำนวน 722 คน (ฝ่ายทะเบียน สำนักส่งเสริมวิชาการ)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรหลายกลุ่มด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารหลักสูตรการจัดการทั่วไป สำหรับบุคลากรประจำการสัมภาษณ์ถึงสภาพและปัญหาต่าง ๆ ของหลักสูตรการจัดการทั่วไป จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องและรวมทั้งได้นำเครื่องมืองานวิจัยที่ใกล้เคียงหลายฉบับมาปรับปรุงให้เหมาะสม โดยผ่านการตรวจสอบความแม่นยำตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน แบบสอบถามทั้งหมดมี 2 ชุดด้วยกันคือ
 - 2.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์การทำงาน และความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการจัดการทั่วไป สำหรับบุคลากรประจำการและการนำไปใช้ ใช้รวบรวมข้อมูลจากผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการทั่วไป
 - 2.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการทั่วไป สำหรับบุคลากรประจำการของผู้บังคับบัญชา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

3.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อขอศึกษารายชื่อ จำนวนผู้เรียนปีการศึกษา 2531 และผู้สำเร็จ การศึกษาหลักสูตรการจัดการทั่วไปสำหรับบุคลากรประจำการ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2530-2531 จาก ฝ่ายทะเบียน สำนักส่งเสริมวิชาการวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต และวิทยาลัยครูพระนคร ปรากฏว่ามีจำนวน 540 คน และ 712 คน ตามลำดับ

3.2 ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยครู 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต และวิทยาลัยครูพระนคร

3.3 ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยทาง ไปรษณีย์และติดต่อด้วยตนเองจากผู้ตอบแบบสอบถามที่สามารถติดต่อได้

3.4 ผู้วิจัยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 เป็นเวลา 15 วัน หากยังได้รับ แบบสอบถามคืนมาไม่ครบ ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายขอความร่วมมือพร้อมกับแบบสอบถามไป เป็นครั้งที่ 2 โดยใช้เวลาในการตอบ 15 วันเช่นกัน แล้วรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการจัดการทั่วไป สำหรับบุคลากรประจำการของสทวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านสถานภาพการทำงานของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรการจัดการทั่วไป ใช้ค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการจัดการทั่วไปสำหรับ บุคลากรประจำการจากผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการจั ดการทั่วไปสำหรับบุคลากรประจำการ ใช้ค่าร้อยละ จัดเรียงลำดับความสำคัญตามความถี่ของความคิด เห็นหรือข้อเสนอแนะนั้น ๆ โดยการสรุป

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาและหลักสูตร การจัดการทั่วไปสำหรับบุคลากรประจำการ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการจัดลำดับความสำคัญ